

ПЪЮ К. ЯВОРОВЪ

(По случай 25 години от смъртта му.)

Пъю К. Яворовъ, роденъ въ Чирпанъ на 1.877 г., живѣ срѣдъ несгодите на дребно чиновничествуване. Той създаде отначало творения, въ които живо рисува селската неволя—надеждите, страховете и неизразимата болка на селяка, който неспокойно гледа, какъ въ единъ мигъ гине трудът, копнежът на щели месеци.

Подиръ това Яворовъ въ редъ пѣсни посочи истинския дългъ къмъ отечеството и готовността да принесе себе си въ жертва нему. Пъвецът стана борецъ за свободата на българина—македонецъ. Той се отказа отъ баша и майка зарадъ Пиринъ-планина и отъ братецъ и сестра зарадъ сабя халосия и отъ всичко стига да има хранена коня, пушка бойлия, сабя по воля; турци да гони, турци да коли.

Яворовъ успѣ да създаде съвършени образци на нашия народенъ езикъ. Неговиятъ талантъ създаде бисери въ нашата поезия.

П. К. Яворовъ създаде творения, проникнати съ мисъл и духовенъ полетъ. Въ поезията на Яворова личатъ два периода. Презъ първия периодъ на поетическото творчество Яворовъ изразяваш народните болки и страдания, презъ втория се стреми да изрази личните си преживѣвания, да се отдѣли отъ обществото, но пакъ съ съзнание за личния си дългъ къмъ отечеството.

Най-хубави творения отъ първия периодъ сѫ: „Арменци“, „Заточеници“ изъ сбирката „Стихотворения“, отъ втория—стихотворните сбирки: „Хайдушки пѣсни“ и „Подиръ сѣнките на облаци“. Стихът и езикът на Яворовъ се отличаватъ съ своята художественост и краткостъ: „листъ отбруленъ“, „безмълвна ноќ“ и др. Яворовъ написа и образцова биография на своя другар—революционеръ Гоце Дѣлчевъ и драма „Въ политъ на Витошъ“.

Яворовъ трагично свърши земния си животъ на 29. X. 1914 год.

Съ неговата смърть България изгуби втория, следъ Славейкова, поетъ, а Македония—своя Ботевъ.

Поклонъ предъ неговата свѣтла паметъ и вѣчна признателностъ къмъ този голѣмъ нашъ писателъ.

ЯВОРОВИТЪ ТЪРЖЕСТВА ВЪ ЧИРПАНЪ

На 28 и 29 т. м. въ Чирпанъ—родния градъ на поета Яворовъ—се състояха възпоменателни тържества при следната програма:

28 октомври: имаше Яворова вечеръ, на която проф. Арнаудовъ говори за Яворовъ и неговото дѣло, а артисти отъ Нар. театъръ и мѣстниятъ хоръ „Яворова пѣсень“ изпълниха произведения отъ Яворовъ.

29 октомври: отслужи се панихида предъ бюста-паметникъ на Яворовъ; поднесоха вѣници и държа слово председателъ на Съюза на българските писатели г-нъ Добри Немировъ, следъ което се направи посещение въ дома на Яворовъ, кѫдето говори г. Владимиръ Василевъ.

1. Ноемврий—Св. Ив. Рилски, е именниятъ денъ на Н. В. Царицата и празникъ на народните будители.

НАШИТЕ НАРОДНИ ДЕЙЦИ

Българскиятъ народъ е билъ нѣкога силенъ и просвѣтенъ. Но поради вѫтрешни и външни несгоди, той е отслабналъ и станалъ плячка на турцитъ, който сѫ се преселили въ нашите земи. Завладѣли ги и станали господари на народа ни. Полека лека той забравилъ своето славно минало. Църквата ни е била подчинена отъ гърците. Така, България прекарала петстотинъ години въ тъма. Но всрѣдъ тази тъма блѣснала една искра. Тази искра е Отецъ Пантелеймоний—най-голѣмиятъ български будител и баша на нашата история. Неговъ последователъ е Софроний Врачански. Той е единъ отъ великия българи, защото е написалъ много книги. Другъ народенъ будителъ е Иларионъ Макариополски, който се борилъ за духовната ни свобода. Георги Раковски е единъ отъ най-трудолюбивите ни будители, защото е писалъ въ много списания и вестници. Много, много будители има българския народъ, които сѫ загинали най-геройски. И затова ние всѣка година празнуваме празника имъ на първи ноемврий. Съ това ние отдаваме почит на тѣхното велико дѣло и обещаваме, че като порастнемъ, ще станемъ достойни българи.

Василь Николовъ Бояджиевъ,
Плѣвенъ

НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ!

Спете спокойно, Будители святы,
образи живи въ нашите сърдца,
Всевишний Богъ Ви презъ робство прати
за спасение на вашите деца.

Ний тачимъ завета, що ни дарихте
за родъ и Родина, езикъ свещенъ.
Вървимъ по пътя, който открихте
съсъ вѣра за още по-свѣтълъ день.

Живѣемъ съ надежда, че братята родни
задъ Рила, Родопи, Шаръ и Пиринъ,
И тѣзъ въ полетата хлѣбородни
ще бѫдатъ свободни, тамъ, до единъ.

Пакъ ще момитъ пѣсни запѣятъ
на български, следъкъ, кръщенъ езикъ.
Старци отъ радостъ сълзи ще лѣятъ
и славятъ сърдечно Бога велиъкъ.

Спете спокойно, Будители наши,
заслужили слава отъ вѣкове!
Некъ вашата паметъ я нищо не плаши
Доръ, иѣлъ народъ я съсъ почитъ зове.

Леля Нина — Плѣвенъ.

НОЕМВРИЙ.

Съ намѣтка и гугла отъ сива мѣгла
Ноемврий препуска низъ черни поля,
Ноемврий е гнѣвенъ, ноемврий снове
Съ дружина студове и зли вѣтрове.

Щомъ чуяте звѣнци и злобния смѣхъ
Горичките свеждатъ главици съсъ страхъ
И тихичко плачатъ и зъзнатъ въ нощта,
И ронятъ ранени и златни листа.

Защо ги облѣхвашъ съ смърть и съсъ гладъ?
Защо ги погубвашъ въ безумство и ядъ?
Не чуешъ ли жалби, не чуешъ ли стонъ,
Ноемврий, Ноемврий съсъ жълтия конъ!

Асънъ Разцѣтниковъ.